

Arne Ladegaard

En 10-punkts vejledning til **Dansk på hg** giver dig et indtryk af bogens indhold og af hvordan du kan bruge den.

Har du spørgsmål til bogen, er du velkommen til at kontakte mig på arne_ladegaard@hotmail.com

ER SMALL TALK DET ULTIMATIVE DANNELSESBEGREB, ELLER ER EVNEN TIL PRAKTISK ARGUMENTATION DEN BEDSTE VEJ TIL SUCCES?

Dansk på hg er en lærebog. Fokus er at lære eleverne, hvor vigtigt det er at kunne kommunikere mundtligt og skriftligt. Et anderledes layout er med til at gøre emnerne spændende. En faglig tilgang til stoffet med udgangspunkt i den hverdag, som hg-eleverne skal ud i. En ambition om at gøre dansk til et fag, hvor eleverne kan se en direkte sammenhæng mellem teori og praksis.

EN VERDEN FULD AF BILLEDER KRÆVER ET BILLEDSPROG

I **Dansk på hg** er der masser af billeder. Ikke kun for sjov, men fordi billedkommunikation er en vigtig del af vores dagligdag. Hvordan "læser" vi billeder?

DU BEHØVER IKKE AT STARTE PÅ SIDE 1

Bogens artikler skal ikke anvendes i en bestemt rækkefølge. Vælg det emne, som du synes passer bedst til din undervisning lige nu. Spring videre til det næste emne, når det passer til din undervisning.

”DET HAR VI LAVET FØR”, ER EN BEMÆRKNING, SOM MANGE DANSKLÆRERE KENDER

Det er accepteret blandt eleverne, at de samme detaljer skal trænes igen og igen, hvis de spiller hånd- eller fodbold. Formålet med træningen er at blive bedre. Det samme gælder selvfølgelig i dansk og andre fag. I dansk giver træningen resultater, som tydeligt kan ses. Fx når eleven for tredje eller fjerde gang skriver en e-mail. Tag den første frem. Kig på forskellen. Og nyd glæden over, at den fjerde e-mail er meget bedre end den første.

ELEV MOTIVATION ER EN DEL AF DAGLIGDAGEN SOM DANSKLÆRER

For mange hg-elever ligger motivationen i at kunne se, at det, de lærer, er noget, de kan bruge i deres kommende arbejdsliv. Derfor har jeg i **Dansk på hg** forsøgt at lægge lærebogsmaterialet så tæt op ad praksis som muligt. Her er nogle eksempler på, hvordan du kan bruge lærebogens materiale.

1. Small talk er vejen til succes (side 34-37)

Start med en brainstorm i klassen. Hvad er small talk, hvad kan vi bruge det til, og hvor kan det være godt at kunne? Læs dernæst side 35-36. Det er min erfaring, at uanset hvilket niveau danskundervisningen foregår på, kan du sagtens lade eleverne læse højt på skift. Der er altid ord eller sætninger, som kan volde problemer, og højtlesningen er med til at sætte fokus på stoffet. På E-niveau kan du lade eleverne lave en lille Power Point-præsentation af de 5 punkter i teksten “Sådan bliver du god til small talk”.

I opgavehæftet finder du desuden en small talk-opgave, som er meget anvendelig.

Inviter gæster til small talk

Vil du fx på D- og C-niveau øve eleverne i small talk og give undervisningen et spændingsmoment, kan du prøve at invitere en gruppe pensionister eller 5 medarbejdere fra den lokale genbrugsforretning ind i klassen. Lad eleverne blive bænket ved et bord med de ukendte personer, og lad dem afprøve det, de har lært om small talk. Det er en god øvelse, hvor der er noget på spil.

2. Facebook-billeder er elevernes iscenesatte historie om sig selv (side 8-9)

Der bruges megen tid på Facebook. I skolen og hjemme. Derfor er Facebook et godt udgangspunkt for en snak om opdateringer, billeder, og hvilken historie vi vil fortælle om os selv. I opgavehæftet finder du en række Facebook-opgaver, som kan give eleverne en forståelse af, hvad det egentlig er, der sker. Når eleverne skal ud og søge praktik/elevplads, er det væsentligt at tale om de signaler, deres Facebook-væg sender. Mange arbejdsgivere tjekker ansøgerens Facebook-profil.

3. Tillægsordets betydning i en salgssituation kan ikke undervurderes (side 58-66)

I folkeskolen har eleverne lært om de forskellige ordklasser. Derfor er det velkendt stof, som er serveret på en lidt anden måde. I Dansk på hg fortæller billeder om ordklasserne, og der er en forklaring om, hvilken betydning de forskellige ordklasser har. Bliver eleverne endnu mere fortrolige med ordklasserne, end de er i forvejen, vil det hjælpe dem, når de skal skrive tekster eller formulere sig mundtligt. Viden om tillægsordets betydning er afgørende, når en vare skal præsenteres. Jo flere tillægsord eleven kan, jo lettere er det at variere sproget, når varer skal sælges.

4. Er læsning en gammeldags måde at få viden på? (side 50-52)

Det er ikke alle elever, der fornemmer den klare sammenhæng mellem læsning og viden. Det kan skyldes, at eleven læser dårligt, at det er besværligt, og at megen læsning i skoletiden var forbundet med pligt og ikke lyst. De samme elever kan (måske) uden stort besvær læse om fodboldresultater eller kendisser. Det er i mange tilfælde lysten, der driver værket. Derfor er der fokus på, at læsning giver viden, og at tekster skal læses forskelligt. En god øvelse er at spørge eleverne om, hvor de får deres viden fra. Nødvendigheden af at få ny viden og hvilken viden en butiksansat har brug for.

5. At sætte læsning i et koordinatsystem synliggør de forskellige læsestrategier (side 53-57)

Koordinatsystemet på side 54 giver en visuel forklaring på, hvordan forskellige tekster læses forskelligt. På side 55 har eleven mulighed for at synliggøre sin egen læsning af forskellige tekster. Billederne på side 56 og 57 kan du bruge som udgangspunkt for en videre diskussion om det at læse. Hvad læser eleverne? Hvordan læser de, og hvor læser de? Liggende, på sofaen, ved et bord eller i en dyb lænestol?

6. Små kundefilm til hjemmesider.

Kræver det en masse teknisk viden? (side 40-43)

Langt de fleste digitale kameraer kan optage film i en seværdig kvalitet. Det kræver ikke det store tekniske udstyr at lave små film. Gratisprogrammet Moviemaker er fuldt tilstrækkeligt til at redigere filmene. Små kundefilm er en god udfordring for eleverne, når de skal øve sig i at være konkrete, kunne samle informationer og omsætte dem til et manuskript og videre til en film. En filmoptagelse er også en god måde at træne mundtlig kommunikation på. Filmmediet er fantastisk. Det er afslørende, grænseoverskridende, og besvarelserne kan ikke kopieres.

7. Gode argumenter er en stor del af dagligdagen i detailhandelen (side 67-69)

I discountbutikkerne er det ikke personalet, der sælger varerne til kunderne. Her er det selvbetjening i rendyrket form. I specialbutikkerne er det anderledes. Her skal personalet kunne argumentere for varen, hvis kunden ikke kan bestemme sig eller vil have den dyre mærkevare, men mangler et godt argument for at købe den. Det er dansk "på højt niveau" at kunne bruge de rigtige argumenter på det rigtige tidspunkt.

I opgavehæftet er der en opgave, hvor konkrete varer skal forsynes med konkrete argumenter. Argumentøvelser er også velegnede til at optagelse på video, så eleverne kan høre og se, hvordan de argumenterer.

8. Skilte-smilet er en skriftlig udfordring (side 74-75)

Lad dine elever lave deres egne skilte, hvor udfordringen er at skrive anderledes tekster. Finde en ny vinkel på en tekst og et billede, der passer til teksten. Det er sjove opgaver, som ofte bringer helt nye "skrivere" frem i klassen. Nogle drenge er gode til de skæve vinkler, og stemningen i klassen bliver god, når vi kan more os over sjove tekster. Opgaven kan sagtens rykkes ud i virkeligheden på C- eller D-niveau. Få en aftale med en lokal detailhandler. Lad eleverne besøge butikken og komme med forslag til nogle skilte-smil. De bedste skilte bliver "udstillet" i forretningen.

9. Personkarakteristikken er en øjenåbner i forholdet til andre mennesker (side 38-39)

Jeg har ofte oplevet, at når jeg starter op med en ny klasse, så bliver alle eleverne pænere og pænere, jo længere tid der går. Hvorfor bliver de det? I starten har jeg kun fokus på, hvordan de ser ud. Når jeg lærer dem bedre at kende, bliver det udvendige ikke så betydningsfuldt i forhold til det, de indeholder. Kan eleverne overtage det menneskesyn ved at beskæftige sig med personkarakteristik, er meget nået. Det giver større tolerance over for mennesker, de ikke kender ret godt, og måske en nysgerrighed efter at opdage, hvad klassekammeraterne indeholder.

I opgavehæftet er der en konkret opgave, hvor der skal udarbejdes en personkarakteristik af pigen Julie. Efter analysen skal eleverne komme med en samlet karakteristik/profil af Julie. Den kan de skrive ned, men du kan også lade dem præsentere profilen mundtligt foran et kamera. Det skærper koncentrationen. Alle oplysninger, de har om Julie, skal koges ned til en lille tale på 30-45 sekunder.

10. Nyhedsbrevet kan sagtens blive en del af hverdagen for en dygtig hg-elev (side 98-99)

Rigtig mange forretninger giver kunderne mulighed for at få nyhedsbreve tilsendt via forretningens hjemmeside. De store kæder har professionelle folk til jobbet, men det er ikke usandsynligt, at en dygtig hg-elev kan blive "redaktør" i en mindre specialforretning. Det er kompetencer, som er gode at nævne i jobansøgningen. Nyhedsbrevet, der er vist i grundbogen, er ikke opbygget efter en speciel model (AIDA-modellen). I stedet er de enkelte afsnit i nyhedsbrevet forklaret. Det giver eleven mulighed for i starten at skrive af, lave en kopi, hvor kun få elementer er skiftet ud. På C-niveau vil det være naturligt med en helt selvstændig formulering fra eleven. Der er ubegrænsede emner at skrive om, men jeg giver altid tre eller fire konkrete emner, som tager hensyn til klassens sammensætning. Der er noget for de fleste, og det gør valget lettere for eleven, når mængden af emner er begrænset.

Rigtig god fornøjelse med din danskundervisning. Hvis du har spørgsmål eller kommentarer, er du velkommen til at kontakte mig på arne_ladegaard@hotmail.com